



Gradis — 226. na svetu

Med največjimi izvajalci del v tujini

Tudi letos je ugledna revija »Engineering News-Record« iz New Yorka objavila lestvico 250 gradbenih podjetij glede na vrednosti pogodb sklenjenih za delo v tujini v letu 1982. Gradis je na tej lestvici uvrščen na 226. mesto, leto pred tem je bil na 250. mestu in leta 1980 na 223. mestu.

Iz Jugoslavije se je med 250 največjih izvajalcev gradbenih del v tujini uvrstilo 10 delovnih organizacij in sicer:

Zap. št.	Podjetje	Pogodbe v tujini	Pogodbe skupaj
71.	Union Inženjering, Beograd	401	2.841
118.	Mavrovo, Skopje	216	599
124.	Hidrotehnika, Beograd	190	
164.	Autoput, Beograd	120	150
188.	I. Milutinović PIM, Beograd	91	173
189.	Energoprojekt, Beograd	91	
207.	Rad, Beograd	73	
226.	GIP Gradis, Ljubljana	59	318
244.	Montinvest, Beograd	45	
248.	EM Hidromontaža, Maribor	43	83

Prvi podatek predstavlja vrednost pogodb za dela v tujini, drugi pa vrednost vseh pogodb (doma in v tujini) v milijonih dolarjev.

V Evropi sta največjo gradbeno firmo Ph. Holzmann iz Frankfurta prehiteli firmi Davy Corp. iz Londona in SADE-SADELMI iz Milana. Holzmann je, na primer, v enem letu znižal vrednost pogodb za dela v tujini od 5390 milijonov dolarjev na 3224 milijonov dolarjev, ali za 40%.

Upad investicijskih del v tujih deželah računano po sklenjenih pogodbah, je bil občuten v letu 1982 na pram letu 1981. Deset največjih gradbenih firm na svetu je imelo leta 1981 za 41 milijard dolarjev sklenjenih pogodb, lani pa za 37,3 milijarde dolarjev, ali 9% manj.

Delež pogodbenih del za dela v tujini v vseh pogodbenih delih je znašal leta 1981 pri desetih največjih svetovnih firmah 63%, v letu 1982 pa se je povečal na neverjetno visok delež 77%. To pomeni, da največje firme opravijo v domovini manj kot četrtino del, ostalo pa na gradbiščih v tujini. V Jugoslaviji je tako podjetje Autoput iz Beograda, ki ima kar 80% sklenjenih pogodb za dela v tujini in le 20% v domovini.

Gradisov odstotek angažiranosti v tujini je lani znašal 19%, leta 1981 pa 12%. Philip Holzmann iz Frankfur-

ta, s katerim Gradis sodeluje na gradbiščih v ZR Nemčiji, je imel lani 66% del v tujini, predlani pa 69% vseh pogodb za dela v tujini.

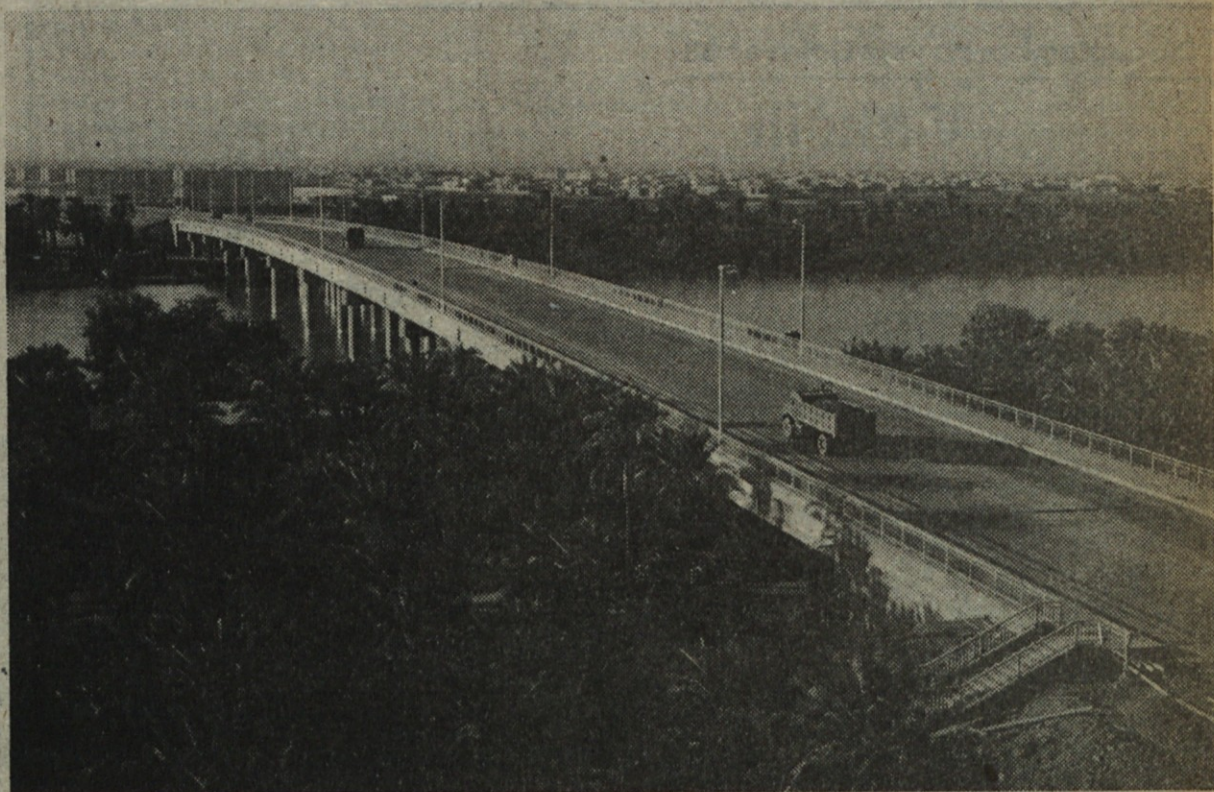
Stane Uhan

25^{LET}

GRADISOVEGA DOMA POHORJE (1001m)



VABIMO VAS NA TRADICIONALNI POHOD DO GRADISOVEGA POČITNIŠKEGA DOMA NA POHORJU (1001m)



Tudi most v Amari, ki že uspešno služi svojemu namenu, je pripomogel k naši uvrstitvi na svetovni lestvici gradbenih izvoznikov

Na podlagi 1., 5. in 6. člena Pravilnika o Gradisovih nagradah in diplomah

Razpisujemo

za leto 1983 dvanaest denarnih nagrad ter tri diplome, in sicer:

— posameznim delavcem ali skupinam delavcev do 12 denarnih nagrad v višini dvakratnega povprečnega neto osebnega dohodka v DO v preteklem letu,

— TOZD ali DS tri, izjemoma pa tudi več diplom.

DO GIP GRADIS Ljubljana podeljuje Gradisove nagrade in diplome za izjemne dosežke, uspehe oziroma rezultate pri delu posameznih delavcev, skupin delavcev, TOZD oz. DS, če je njihovo delo odločilno vplivalo na izboljšanje poslovanja delovne organizacije, na njeno boljšo organiziranost, na poglobljanje samoupravnih odnosov, na uspešno vključevanje delovne organizacije v integracijske procese v gradbeništvu, na dvig življenjskih in delovnih pogojev in na vse ostalo, kar je vplivalo na boljši ekonomski položaj in afirmacijo delovne organizacije.

Gradisova nagrada se podeli delavcu, oz. skupini delavcev, ki je v svoji TOZD ali DS pripomogla s svojim delom k izjemnemu dosežku na področjih:

- organizacija gradbišča, obrata ali delavnice večjega obsega, ki je lahko vzgled ostalim gradbiščem,
- urejenost skladišča,
- urejenosti načina prehrane delavcev,
- urejenosti bivanja delavcev,
- priprave dela večjega obsega, ki ima za rezultat tudi ekonomičnejšo tehnologijo dela,
- organizacije poslovanja na posameznih področjih, ki se rezultira tudi v večji produktivnosti dela, boljši ekonomičnosti in večji rentabilnosti,
- vključevanje in organizacija del v tujini,
- projektiranja (v gradbeništvu, strojne opreme gradbene mehanizacije, lesnem stavbarstvu in podobno),

— uspešnosti, merjene v primerjavi z drugimi organizacijskimi deli TOZD in drugimi TOZD, oz. OZD, upoštevajoč merila uspešnosti, določena v zakonu o združenem delu,

— službe varstva pri delu, ki je uspela zmanjšati ali popolnoma odpraviti nesreče pri delu,

— preprečevanje škode,

— osebnega prizadevanja na področju kulturnega in športnega delovanja,

— reševanja socialne problematike in problemov družbenega standarda,

— uveljavljanja delegatskega sistema v družbenopolitičnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah,

— uresničevanja samoupravljanja in uveljavljanja samoupravnih odnosov, samoupravnega sporazumevanja med TOZD zaradi doseganja skupnih ciljev v DO,

— izobraževanja in na drugih področjih ki prispevajo k izboljšanju poslovanja TOZD in DO kot celoti.

Predloge za denarne nagrade dajejo delavski sveti TOZD in DS za svoje delavce na pobudo posameznikov, osnovne organizacije zveze sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij v TOZD oziroma DS.

Predloge za denarne nagrade in diplome dostavite najkasneje do 10. 10. 1983 komisiji za Gradisove nagrade v kadrovsko socialno službo DSSS, Ljubljana, Šmartinska 134 a. Predloge, ki bodo dospeli po tem datumu, komisija ne bo upoštevala.

Gradisove nagrade in diplome bodo podeljene ob slovesnosti praznika Dneva republike in obletnice obstoja Gradisa.

Predsednik komisije
za podelitev gradisovih nagrad
Janko Šafarič

Slišali smo...

... da smo v prvem polletju letošnjega leta dosegli le 9,7 odstotka planiranega izvoza blaga in 11 odstotkov planiranega izvoza storitev. Če bi se takšen trend nadaljeval tudi v drugi polovici leta, bo letni plan dosežen komaj z 20 odstotki. Zato bo treba spremeniti plan izvoza in tudi plan, ki smo ga dolžni uskladiti s samoupravno interesno skupnostjo za ekonomske odnose s tujino.

... da je v prvi polovici letošnjega leta bila fluktuacija v delovni skupnosti skupne službe kar precej visoka. Od povprečno zaposlenih 177 delavcev je odšlo 20 in prišlo 7 novih delavcev. Fluktuacija je znašala 11,7 odstotka. Število delavcev v DSSS je še vedno pod planiranim za 8 odstotkov. Kljub takemu številu zmanjšanja zaposlenih pa je bilo opravljeno 49 odstotkov planiranih učinkovitih ur.

... da bomo v kratkem tudi v Gradisu — delovna skupnost skupne službe dobili bone, saj je z varčevalnim programom predvideno, da se bodo za potrebe reprezentance direktorjev strokovnih služb vpeljali boni, ki limitirajo porabo. Število bonov bo določeno glede na dosedanjo porabo in gospodarski načrt.

... da v Gradisu ne kažemo več takega interesa za sindikalne izlete, kot smo ga vrsto let pred tem. Za večino sindikalnih izletov, ki jih organizirajo sindikalne organizacije v tozdih, je le bore malo posluha, v časih, ko pa se je hodilo na izlete v tujino, pa je bilo ravno obratno. Začudo pa izleti upokojeencev skoraj vsi po vrsti uspevajo. Verjetno je za res, da so generacije pred nami imele več posluha za družabnost.

... da so med našimi tozdi zelo velike razlike tudi v tem, koliko sredstev iz sklada skupne porabe namenjajo za delovanje sindikata. Tako iz sklada skupne porabe namenjajo v Interni banki 2941 dinarjev na delavca, v Kovinskih obratih Maribor 2730 din, v OGP 2678 din, v ljubljanskem biroju 2526 din, na Jesenicah 2246 din na delavca itd. Najmanj pa v Celju in sicer 336 dinarjev na delavca, v LIO 361 din, SPO 448 din, Gradnje Ptuj 568 din, v Nizkih gradnjah Maribor 798 dinarjev itd.

24. septembra bo vaja Golovec 83

V akciji bomo sodelovali vsi

V Ljubljani poteka že od začetka leta vaja GOLOVEC — 83 na temo rušilni potres v Ljubljani. Zaključek vaje bo v soboto 24. septembra, ko bo izveden tudi praktičen preizkus ukrepanja in reševanja ob potresu ter vse ostale zaključne aktivnosti. V vajo je seveda vključen tudi Gradis s svojimi tozdi, ki imajo sedež v Ljubljani.

V pripravah na zaključno vajo smo v gradisovih tozdih ažurirali načrt specializiranih enot civilne zaščite, ustanovili splošne enote civilne zaščite, izdelali oceno seizmične ogroženosti gradisovih objektov v ljubljanskem bazenu, organiziran in izveden je bil dopolnilni pouk za specializirane gasilske ekipe civilne zaščite in ekipe prve medicinske pomoči, slednje pa so sodelovale tudi na občinskem tekmovanju. Izdelan je bil tudi načrt za delovanje v Gradisu v primeru rušilnega potresa in odpravljanje posledic potresa.

Za vse delavce delovne skupnosti skupnih služb, za člane komitejev za SLO in DS ljubljanskih tozdov in za upravnike samskih domov pa bo na dan vaje organizirano predavanje o pojavnih oblikah panike ob potresu, o protipožarni zaščiti ob potresu, o osebni in vzajemni zaščiti delovnih ljudi in občanov ter organiziranju civilne zaščite v primeru potresa ter o preskrbi prebivalstva s hrano. Na koncu vaje pa bo izveden tudi praktičen preizkus reševanja s spustnico. Več o tem, kako moramo ukrepati ob rušilnem potresu in po njem pa lahko preberete v prispevku na šesti strani.

Stane Kovačec

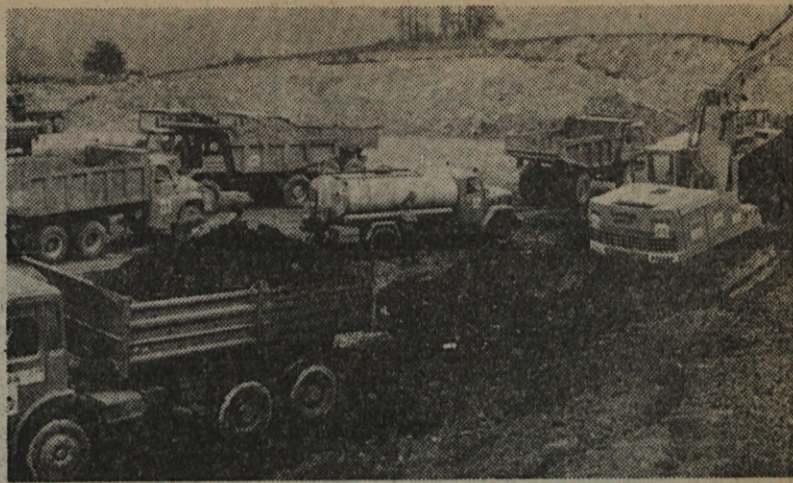




Na delovišču v Kamengradu delajo naši delavci pet dni v tednu po 12 ur tako, da strojniki in vozniki izkoristijo proste trenutke za klepet

Delamo v Bosni in Hercegovini

Dnevni kop za premogovnik Kamengrad pri Sanskem mostu



Dnevno naši tovarnjaki v sedanji fazi zvozijo 800 ton rjavega premoga, v šestih mesecih in pol pa ga bodo zvozili kar 150.000 ton

V času restrikcij in omejevanja investicijskega vlaganja se morajo velike gradbene delovne organizacije odločiti poiskati delo izven svoje republike in izven Jugoslavije. Tako Gradis že 18 let stalno dela v ZR Nemčiji in 6 let v Iraku, občasno pa se pojavlja tudi na gradbiščih v drugih jugoslovanskih republikah: Srbiji, Hrvaški, Črni gori in letos v Bosni in Hercegovini. Tako pridobljeno delo v izredno hudi konkurenci s številnimi našimi gradbenimi podjetji, je še toliko večji uspeh, istočasno pa obveza, da se delo konča kvalitetno in v roku.

Pogajanja za delo, katerega sedaj v Kamengradu opravljajo delavci dveh naših tozdov — Strojno prometnega obrata in tozda GE Ravne na Koroškem — so bila v teku že novembra lani in so potekala nenehno do podpisa pogodbe junija letos. Gre za delo, ki ga je pridobil tozda Inženiring preko trboveljskega Rudisa v vrednosti 180 milijonov dinarjev. Od podpisa pogodbe do pričetka del, to je 5. julija je tozda SPO prepepeljal v Kamengrad vse stroje, težko mehanizacijo, tovarnjake in ostala vozila, ki bodo v šestih mesecih in pol izkopali in prepeljali 700.000 kubikov jalovine in 150.000 ton rjavega premoga v 8 kilometrov oddaljeno separacijo delovne organizacije Rudnik rjavega premoga Ka-

mengrad. To je prvi projekt, kjer Gradis nastopa v dnevnem kopu in največja koncentracija gradbene mehanizacije in vozil v zadnjem času.

Na gradbišču je zaposlenih okrog 60 delavcev, ki delajo šest dni na teden po 12 ur, nastanjeni pa so v hotelu v Sanskem mostu, kjer imajo organizirano tudi hrano. Od pričetka del, vključujoč tudi pripravljala dela in gradnjo ceste v dolžini nekaj manj kot dva kilometra pa do 1. septembra, je bilo odpeljeno z dnevega kopa v Kamengradu 85.000 kubikov izkopa, tako da se je pred kratkim pojavila tudi plast premoga, katerega dnevno prepepljemo nekaj več kot 800 ton. Raziskave so pokazale, da segajo plasti

premoga na tem dnevnem kopu, ki so ga poimenovali Orišlje v globino 60 metrov. Zaradi naklona plasti premoga pod kotom 20 do 25 stopinj je izkop stopničast, kar pomeni, da bo opravljen v petih etažah.

Ob mojem obisku Kamengrada 8. septembra je dež popolnoma onemogočil delo na kopu, ker prevoz po cesti, ki ima naklon okrog 20 stopinj in je ob dežju pokrita z ilovico, ni možen. Zato je tudi vodja gradbišča Franc Predikaka iz tozda Ravne na Koroškem zatrdil, da bomo projekt v roku in uspešno zaključili, če bo čim manj takšnih deževnih dni in če bomo organizirano in efikašno izkoristili mehanizacijo, ki je že v Kamengradu in tudi tisto, ki bo v kratkem še prišla, saj se predvideva, da bi v drugi polovici septembra na kopu delalo okrog 50 težkih strojev, tovarnjakov in ostale mehanizacije.

»Z vodstvom Rudnika rjavega premoga Kamengrad in z ostalimi člani tega kolektiva ter z nadzorom smo izredno hitro vzpostavili izredne poslovne in prijateljske od-

nose, kar nam je v izredno veliko oporo in pomoč pri opravljanju vseh del na dnevnem kopu,« je dejal direktor tozda Strojno prometni obrat tovariš Stanislav Fidler in dodal: »Tako dobrih odnosov si želimo čim več, tudi z ostalimi investitorji, saj gre za obojestransko korist in dobro poslovno razumevanje.«

Rudnik rjavega premoga Kamengrad zelo pospešeno raziskuje in vloga precejšnja sredstva v raziskave ostalih območij v okolici dnevnega kopa Orišlje, kjer so že odkrita nova nahajališča in velike zaloge rjavega premoga izredne kakovosti. Tudi to dejstvo govori v prid temu, da bosta oba gradisova tozda, tako SPO, kot tudi Ravne dala vse od sebe, da bo delo kvalitetno in predvsem v roku narejeno, saj v današnjem času rek — delaj hitro, delaj ceneje — še toliko bolj velja. Želja vseh v Gradisu je, da bi se lahko vključili in sodelovali tudi pri izvajanju drugih investicijskih del v občini Sanski most.

Besedilo in slike:
Cveto Pavlin

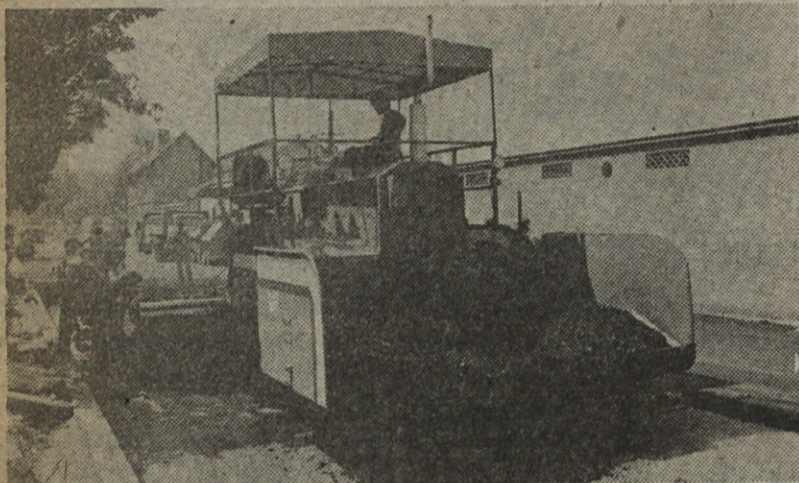


V Gradisu računamo, da bomo ob koncu del na dnevnem kopu Orišlje v Kamengradu pridobili tudi druga dela v Sanskem mostu in okolici

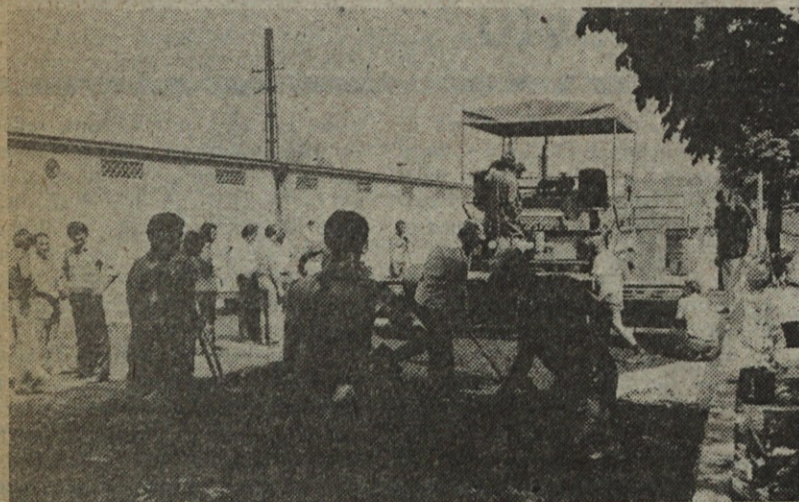


Že nekaj let v Gradisu nismo imeli tako izrazite koncentracije strojev in vozil, kot jih imamo sedaj na dnevnem kopu v Kamengradu

Uspešna predstavitev tudi v Ljubljani



Tudi v Ljubljani se je novi finišer z raztegljivo hidravlično desko dobro izkazal



Na začetku asfaltiranja Masarykove v Ljubljani je bilo sicer nekaj težav, nato je asfaltiranje potekalo brez zastojev. Tako je bila tudi ta izredno prometna cesta pravočasno in v roku odprta, za kar so poleg delavcev Komunalnega podjetja Ljubljana tozdr Komunalne gradnje veliko pripomogli tudi naši delavci s pravočasno pripravo finišerja za asfaltiranje

Ob 38-letnici Gradisa

Razstava likovnih del

Ob 38. obletnici Gradisa bo komisija za kulturo, ki deluje pri Konferenci OO ZS Gradisa pripravila in odprla likovno-fotografsko razstavo v avli delovne skupnosti skupnih služb v Ljubljani Šmartinska 134 a. Na razstavi bodo sodelovali naši delavci z deli, s katerimi so nastopili na V. kulturnem srečanju gradbenih delavcev Slovenije v Celju.

Razstavo bodo popestrili s svojim nastopom tudi naši delavci-pesniki, ki že vrsto let dokaj aktivno nastopajo na različnih kulturnih prireditvah. Ogleдали si bomo tudi film o Gradisu, ki ga je posnel naš nekdanji sodelavec, sedaj pa upokojenec tov. Ludvik Šnajder. Ob tej priliki vabimo vse naše delavce, da pridejo na otvoritev razstave in si ogledajo tudi ostale nastope ter tako uveličajo prireditve ob našem jubileju.

Razstava bo v istem obsegu postavljena tudi v Mariboru, na osnovi želje ostalih tozdov pa tudi v njihovih krajih.

Datum in ura otvoritve zgornje razstave bosta pravočasno sporočena vsem sindikalnim in mladinskim organizacijam.

Milenko Nikič

Oprostitev doplačila k stroškom zdravstvenih storitev

Na podlagi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in sklepa Skupnosti socialnega varstva Slovenije je ustrezna komisija sprejela začasno navodilo za oprostitev doplačila k stroškom zdravstvenih storitev in sicer:

1. Če živi delavec v skupnem gospodinjstvu z drugimi člani, je oproščen plačila participacije, če skupni povprečni mesečni dohodek članov gospodinjstva ne presega 6.800 din na člana. Ta oprostitev velja tudi za družinske člane uporabnike, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu in če jih delavec preživlja.

Če živi delavec sam je oproščen plačila participacije, če njegov povprečni mesečni dohodek ne presega 8.000 din.

2. Delavec oziroma Kadrovska socialna služba TOZD vloži zahtevek na predpisanem obrazcu (SP-1) pri občinski zdravstveni skupnosti. Oprostitev izreče pristojni organ te skupnosti in izda o tem ustrezno potrdilo, ki velja eno leto od dneva izdaje.

Povedati gre, da se ta oprostitev participacije ne nanaša na 48. člen Samoupravnega sporazuma o ureditvi zdravstvenega varstva.

Za delavce ljubljanskih TOZD, ki izpolnjujejo navedene pogoje so zahtevki za oprostitev doplačila k zdravstvenim storitvam že v teku, ki jih pri pristojni občinski zdravstveni skupnosti uveljavlja za posameznega delavca KSS DSSS.

R. J.

Kriteriji za upokožitev postajajo še ostrejši

Reševanje problematike zaposlovanja delovnih invalidov

Že nekaj let si socialna služba v Gradisu prizadeva poiskati rešitve glede zaposlovanja delovnih invalidov in delavcev, ki so zdravstveno prizadeti ter jih je zato potrebno prerazporediti na dela in naloge, ki ustrezajo njihovi preostali delazmožnosti. Dosedanji način reševanja te problematike ni bil načrtan ter je vsak tozdr. iskal ustrezne rešitve v okviru svojih potreb in možnosti.

V zadnjih letih opažamo znaten porast obolenj in invalidnosti, tako da dosedanji način reševanja te problematike ne zadošča več. Potrebno je proučiti možnost, da bi tudi za delovne invalide in zdravstveno prizadete delavce poiskali ustrezno delo, ki bi ga lahko opravljali s polnim delovnim učinkom v okviru naše dejavnosti.

V sedanji težki gospodarski situaciji, v kateri se nahajamo so tudi Skupnosti pokojninskega in invalid-

skega zavarovanja oziroma invalidske komisije zavzele ostrejšje kriterije za upokožitev delovnih invalidov. Ker so upokožitve omejene, invalidske komisije vse več delavcev, ki so v invalidskem postopku spoznavajo za delo sposobne pod določenimi pogoji. S takim načinom delovanja invalidske komisije le redkoma (le izredno težko bolnim delavcem) priznavajo invalidsko upokožitev.

Zdravstvena služba pa je tudi zav-

zela ostrejšje kriterije pri odobritvah dolžine bolniškega staleža. Kolegij zdravstvenih delavcev vse pogosteje spoznavajo delavce za delo zmožne, vendar pod posebnimi pogoji, to je opravljanjem odgovarjajočega dela ali s krajšim delovnim časom.

S takim načinom dela pa nalaga zdravstvena služba delovnim organizacijam, da odpirajo nove možnosti zaposlovanja delovnih invalidov in razporeditve teh delavcev na lažja dela. V tej situaciji pa takšno stanje najbolj prizadene prav podjetje gradbene dejavnosti.

Zato smo v Gradisu pristopili k ustanovitvi aktivov delovnih invalidov in drugih zdravstveno prizadetih delavcev v okviru Društva invalidov občine Ljubljana Moste-Polje. Na

ljubljskem območju so bili organizirani sestanki aktivov invalidov v vseh tozdih na katerih so bili izvoljeni predsedniki in namestniki izvršnih odborov aktivov ter sprejeti Pravilnik o pravicah, obveznostih in delu aktivov invalidov.

Izvoljen je bil tudi izvršni odbor aktiva invalidov tozdov ljubljanskega območja.

Sprejeli smo tudi poziv tistim tozdom, ki še niso ustanovili aktivov invalidov, da to čim preje store, ker se v nasprotnem ne more konstituirati Koordinacijski odbor na ravni celotnega Gradisa niti se ne more sprejeti skupni program dela za leto 1984.

Predsednik aktiva invalidov TOZD Ljubljana-okolica Stefan Šneberger

Grad Borl sanirajo marljive roke Gradisovcev

Še pred leti, ko so bile sobane Borla namenjene gostom in ko je grad dihal s polnimi pljuči, je bil Borl znan zunaj naših meja. Toda čas je storil svoje in ta biser na obronku Haloz je pričel najedati neusmiljeni zob časa. Pred dvema letoma je bilo že zelo kritično, saj je severovzhodna grajska stena drsela proti Dravi. Danes je grad Borl zaprt objekt v upravljanju pa ga ima Zavod za spomeniško varstvo Mari-bor.

Grad Borl je v zgodovinskih zapisih prvič omenjen leta 1199. V naslednjih stoletjih je prihajal iz rok v roke raznih plemiških družin. V 16. stoletju je bil napol porušen, sedanjo obliko pa je dobil v drugi polovici 17. stoletja. Med drugo svetovno vojno je bil gestapovska mučnica in zapor slovenskih rodoljubov.

Po vojni je grad imel več upravljalcev in vsak izmed le-teh je grad obnavljal po svojih močeh, vendar so bile ob tem storjene hude in za Borl usodne napake. Kritično je bilo predvsem v vzhodnem traktu, ko so na lesene stropove zgradili sobe in kopalnice. Kasneje so se stropovi začeli podajati, pa so jih podprli in podpore oprli na temena kletnih

obokov. Stene so se začele razmikati in popuščati.

Priprave na sedanjo sanacijo so se pričele že leta 1979, ko so bili izdelani posnetki obstoječega stanja. V letih 1980 in 1981 je Splošni projektni biro Ljubljana pripravil sanacijske projekte, tako da so sanacijska dela stekla v decembru 1981. leta. Glavni izvajalec del je Gradis tozd GE Gradnje Ptuj, vodja gradbišča pa je Evgen Požgaj.

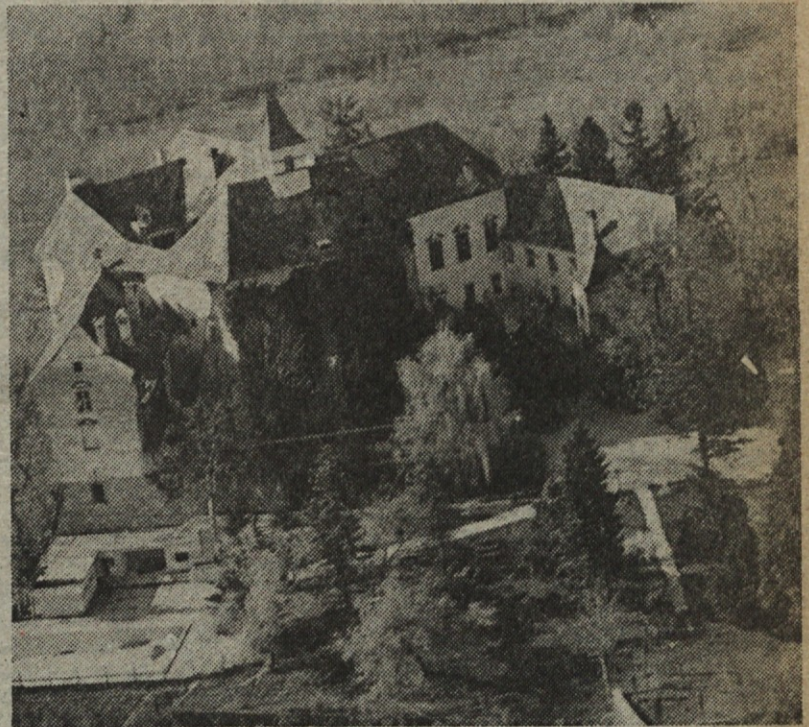
Kljub omejenim sredstvom je bilo na Borlu storjeno že veliko. Severovzhodni del gradu s kapelo ne drsi več, saj so bili temelji sanirani v globino šest in pol metra do žive skale. Sanacija temeljev je zahtevala veliko zemeljskih del. Razpoke so bile zamašene z injiciranjem mešanice cementa, elektrofilterskega pepela, vode in ikatona. Da je bilo možno groba zemeljska dela opraviti strojno je bil razširjen vhod v klet. Težavno ročno kopanje pa je bilo potrebno, da se je prišlo do žive, zdrave skale. Do jeseni bo obnovljena kapela z vsemi štukaturami in originalno opravo.

V viteški dvorani so se že lotili stropa, saj je goba povzročila kar precej škoda. Tako kot drugod bodo tudi v viteški dvorani leseni strop

zamenjali z betonskimi ploščami. Tudi grajsko dvorišče s prelepim vodnjakom bo obnovljeno. Obenem

z notranjostjo gradu se ureja tudi okolje.

C. P.



Na obronku Haloz, ob reki Dravi, sanirajo delavci našega tozda Gradnje Ptuj grad Borl (Foto: I. Ciani)

Aktivno na Zagrebškem velesejmu

Letošnji jesenski zagrebški velesejem, na katerem sodeluje kar 3080 razstavjalcev iz 60 držav in Jugoslavije, je ponovno pritegnil k zanimanju najširši krog gospodarstvenikov.

Ena največjih sejmskih prireditelj na svetu s svojimi 280.000 kvadratnimi metri je bila povsem razprodana. Z najnovejšimi gospodarskimi dosežki se je na Zagrebškem velesejmu predstavilo kar 1430 tujih razstavljavcev, medtem ko je 1650 domačih hotelo prikazati predvsem tiste artikle, ki jih, oz. bi

jih lahko izvažali. Vse bolj se domači proizvajalci namreč zavečajo, da je izvoz in še enkrat izvoz rešitev za marsikatero proizvajalca, saj domača kupna moč vse bolj peša.

Veliko zanimanje je tudi s strani dežel v razvoju, škoda je le, da tega še ne znamo ali ne moremo dovolj izkoristiti. Tudi številne manifesta-

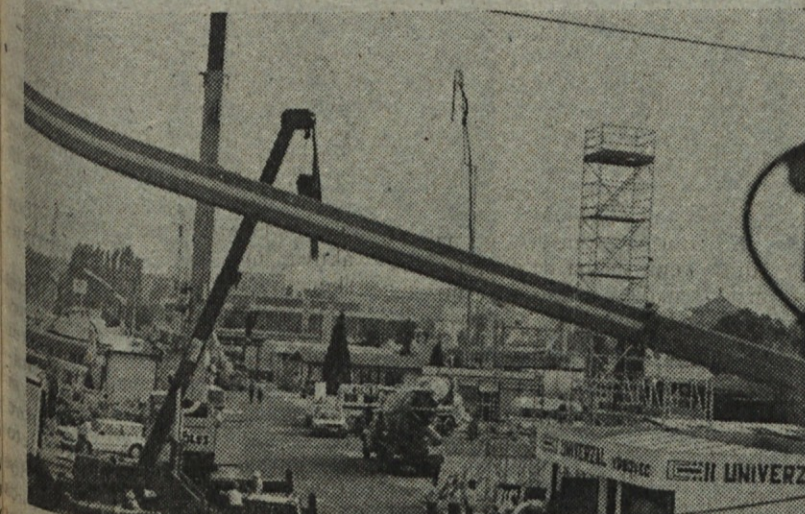
cije, seminarji in predstavitve, ki so organizirane v sklopu velesejma, vse niso dale zaželenih rezultatov. Res je, da so v tem pogledu določene veje gospodarstva v prednosti, vsekakor pa je osupljiv podatek, da je bilo na seminarju za gradbenike, ki ga je organiziral Inštitut za dežele v razvoju, le nekaj udeležencev in je zato odpadel. Odpadla je tako tudi predstavitev naše DO z video kaseto na omenjeni prireditvi.

Na velesejmu smo pač prisotni

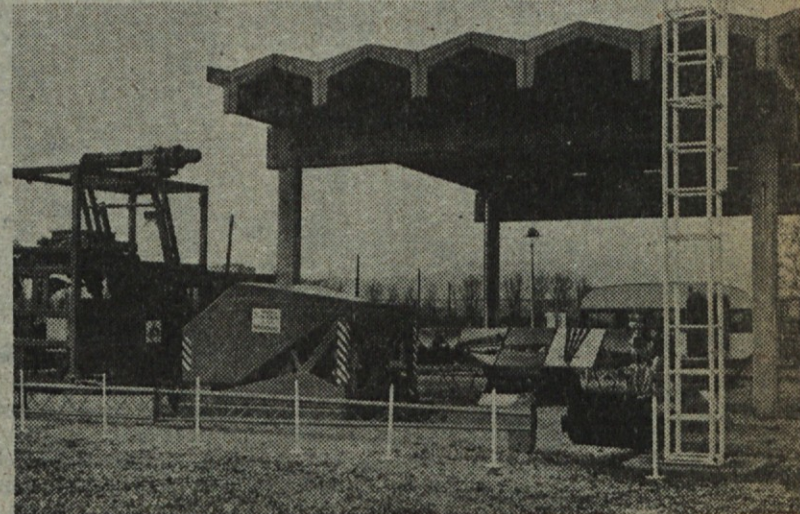
tako kot vedno na našem odprtem prostoru z izdelki obeh kovinskih obratov in montažno halo. Zanimanje za naše proizvode je bilo tudi tokrat precejšnje in upamo, da bodo ti sejmski dogovori rodili tudi dobre poslovne rezultate.

Jesenski mednarodni Zagrebški velesejem je tudi tokrat na splošno uspel, kar kažejo tudi že podpisane pogodbe. Upamo, da jih bo nekaj tudi na gradisovih tozdih.

mk



Razstavni prostor na jesenskem Zagrebškem velesejmu je bil razprodan



Ponovno smo predstavili tudi kontejnersko betonamo

Kako ukrepamo ob rušilnem potresu in po njem

Glede na vajo »GOLOVEC — 83«, ki poteka v Ljubljani in na dejansko nevarnost potresa ob vsakem času, v kateri koli kraju objavljamo navodila za ukrepanje delavcev ob rušilnem potresu in njem.

Na potres moramo biti nenehno pripravljene. Vedeti moramo, da je to naravni pojav, ki se pojavi nenadoma in se na zunanjo večino ne javlja s kakršnimi posebnimi znaki, ki bi bili vsakomur opazni. Trajanje nihanja ob potresu je od nekaj desetink sekunde do nekaj sekund. Močnemu potresu sledijo praviloma šibkejši sunki vse dokler se zemeljske plasti ne umirijo. Med temi šibkejšimi potresnimi pojavi se utegnejo pojaviti tudi nekoliko močnejši, ki lahko na poškodovanih objektih povzročajo dodatne poškodbe ali celo rušenja.

Poleg rušenj objektov ter bolj ali manj hudih poškodb na nosilnih zidovih, ter predelnih stenah so ob potresih možne še naslednje posledice potresa: razpoke požari, poplave, okužba pitne vode in izlivi strupenih kemikalij.

POSTOPKI MED POTRESOM

Kratek čas, ki je na voljo pred nastankom poškodb, dopušča le najnujnejše in smotrne ukrepe. Ti so odvisni predvsem od kraja nahajanja v času potresa. Pomembno je zlasti ali smo znotraj ali zunaj zgradbe. Ukrepanje v notranjosti stavbe je lahko različno v prtljičju in višjih nadstropjih, iz katerih ni možen hiter umik.

Predvsem je potrebno ohraniti hladokrvnost in mirno kri. Pred kakršnim koli postopkom je potrebno najprej pomisliti na posledice. Pri potresu so predvsem nevarni padajoči predmeti (omet, deli zidovja, strešniki, izogibati pa se je treba tudi velikim steklenim površinam).

Če potres preseneti delavec **znotraj poslopja**, naj ostane v poslopju, le izjemoma lahko iz prtljičnih objektov pohitijo na prosto in predvsem, če so zelo blizu vhodnih vrat. Med prvim sunkom, ki ga zaznamo, ter naslednjimi možnimi tresljaji preteče navadno le nekaj sekund.

Osebe, ki so zalotene v **objektu** v času potresa naj upoštevajo naslednje:

- v prostoru, kjer so, se skrivajo pod mizo ali klop, med podboji vrat,
- izogibati se je potrebno zunanjih zidov,
- visoko in težko pohištvo se lahko prevrne. Zato čim dlje od njega,
- dvigal ne smemo uporabljati, ker z njimi ne bo mogoče priti na prosto,
- uporaba vžigalic in odprtega ognja je prepovedana, ker obstaja nevarnost požara ali eksplozije
- ne tekati po hodnikih ali po stopniščih.

Osebe, ki so zalotene na **prostem** naj upoštevajo naslednje:

Zunaj smo praviloma na varnejšem, pri čemer je pomembna zlasti oddaljenost od zgradb. Bližina objekta je lahko usodna in še posebej nahajanje v ozki ulici, ki

onemogoča potreben odmik od stavb, da bi se izognili padajočim strešnikom in odlomljenim dimnikom, podirajočim se zidovom in rušečim se zgradbam. Upoštevati je treba naslednje:

- čim hitreje se oddaljiti od objektov, zlasti od visokih,
- oddaljiti se od daljnovodnih in drugih napeljav,
- za udeležence v cestnem prometu velja pravilo, da je treba vozila ustaviti takoj oz. v ustrezni razdalji od objektov ali mostov, kjer ni nevarnosti, da bi jih ruševine poškodovale,
- naj bolje je ostati v vozilu, saj nudi vsaj delno zaščito.

Za reševanje lastnega življenja in druge samozaščitne ukrepe je koristna hitra groba ocena osnovnih značilnosti potresnega sunka. Če so prvi nihaji hitri in ostri, je epicenter potresa blizu, kar napoveduje hiter prihod močnejšega sunka. Če že prvi nihaji povzročijo padanje predmetov in razpoke v ometu oz. zidu, bo potres zelo hud. Če so prvi nihaji počasni in slabi, je epicenter potresa oddaljen in bo glavni potresni sunek sledil čez več sekund, kar omogoča umik na plano iz spodnjih prostorov zgradbe in določene ukrepe za preprečevanje sekundarnih posledic potresa (pogasitev ognja, izključitev električnih, plinskih in vodovodnih naprav in napeljav).

Posebno nevarnost med potresom predstavljajo:

- zmeda in panika,
- uporaba vžigalic, sveč in drugega odprtega ognja,
- zadrževanje v bližini oken in drugih steklenih površin in predmetov,
- zadrževanje ob predelnih zidovih, pečeh in dimnikih iz opeke,
- zadrževanje pod lesenimi gredami in tramovi
- zadrževanje v bližini zgradb, zidov in ograd ter nadzemskih vodov.

POSTOPKI PO POTRESU

Težje poškodovane objekte je potrebno takoj zapustiti. Dokaj močni naknadni potresni sunki, ki praviloma sledijo glavnemu, jih lahko popolnoma porušijo.

V primeru manjših poškodb na objektih je potrebno preveriti naprave, vendar se jih ne sme vključevati. Možno je, da so potresni sunki poškodovali vodovodne toplove, električno ali plinsko napeljavo.

Oseba, ki ostane zasuta v ruševinah naj ohrani mirno kri. Čim bolj se mora prilagoditi situaciji, varčevati energijo in trkati v enakomernih presledkih ob zid ali pa kakšni cevi, lahko pa kliče tudi na pomoč in s tem opozori tehnično reševalne ekipe, da je zasut v ruševinah.

Najnujnejši ukrepi obsegajo:

- ohranjanje mirnosti in prisebnosti, pomirjevalno vplivanje na okolico in upoštevanje potreb drugih,
- pogasitev kakršnegakoli ognja, izključitev električnih, plinskih in vodovodnih naprav in napeljav,
- če plin kje uhaja, odpreti okna,
- po potrebi uporabiti priročna sredstva proti prahu zaradi rušenja (robec, krpa) — poskrbeti tudi za slabotne in ranjene,
- najnujnejša pomoč ranjenim in zasutim, vendar ne premikati huje ranjenih, če niso v neposredni nevarnosti pred ponovnimi poškodbami,

— zapuščenje zgradbe po najvarnejši poti,
- namestitev na primernem odprtem prostoru.
- vključitev v organizirano akcijo, ali zadržanje v smislu predpriprav oz. v pričakovanju navodil pooblaščenih organov (v primeru potresa je to civilna zaščita).

Poleg nevarnosti, ki so naštet v prejšnjem odstavku upoštevajte še nekatere stvari:

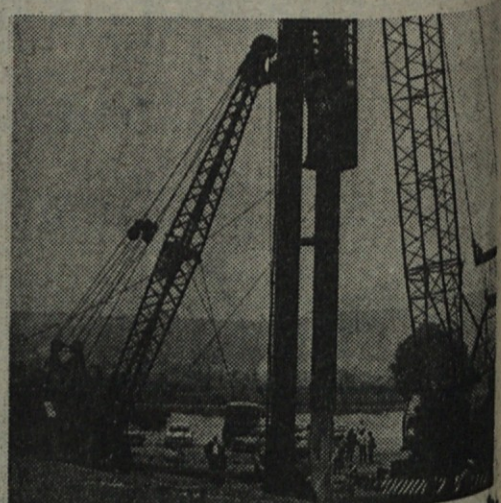
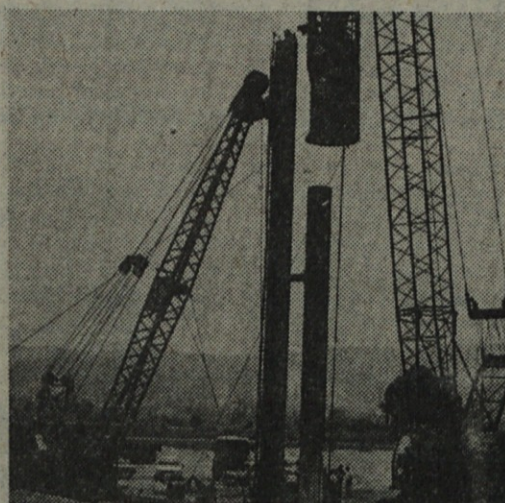
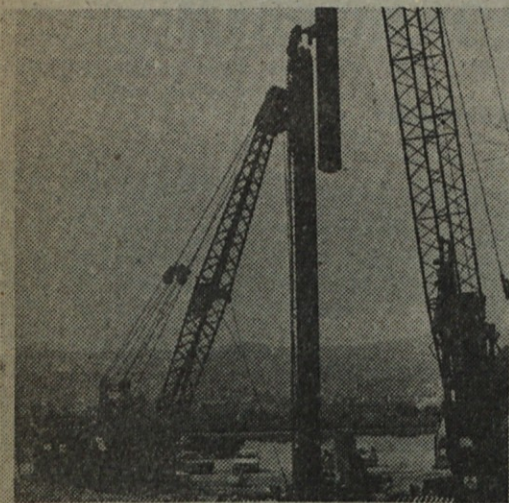
- ne zadržujte se na stopnišču,
- pri zapuščenju zgradbe ne ustvarjajte gneče,
- ne uporabljajte dvigala, ker lahko obtiči med nadstropji,
- izogibajte se napeljav, predvsem električnih,
- ne prenašajte mrtvih (le-te pokrijte in zavarujte pred mrčesom),
- ne uporabljajte vode, dokler ni ugotovljeno, da je pitna, ker je lahko okužena zaradi morebitnih okvar na cevovodih, črpalniščih ali zbiralnikih,
- storite vse, da se preprečijo požari, ki lahko izbruhnemo v porušeni zgradbi tudi več ur po potresu,
- ne hodite na razgledovanje.

Delavci naj se po potresu zberejo na prostem po skupinah (po službah), ker bo samo tako mogoče hitro ugotavljanje pogrešanih. Če se kdo namerava oddaljiti od skupine mora o tem obvestiti ostale iz skupine, da ga ne bi imeli za pogrešanega.

Upoštevati je potrebno navodila pripadnikov civilne zaščite zaradi usklajenih akcij reševanja in zavarovanja imovine.

Stane Kovačec

Začetek izgradnje z novo tehnologijo



Kot kaže, bo med staro Dolenjsko cesto in južno obvoznico Ljubljane končno le začela rasti industrijska cona, ki so jo urbanisti Ljubljane načrtali že večkrat. Eden prvih objektov na teh barjanskih tleh bo tudi hala za Viator, ki bo tako, kot vse zgradbe na barju, temeljena na kolih. Vendar za tolikšno površino niso dovolj navadni koli, zato je naša razvojna služba z raziskovalno enoto pripravila skupaj z delavci tozgov Inženiring, OGP, GE Ljubljana, SPO in GE Koper novo tehnologijo. Ob zabijanju prvega, 18 metrov dol-

gega betonskega kola je bilo tudi nekaj težav, še posebno zaradi nove tehnologije. Pri zabijanju prvih kolov so bile izdelane tudi meritve, ki jih je opravil predstavnik našega poslovnega partnerja iz Švedske Balken Piling, ki nam je s svojimi dragimi aparaturnami dal dovolj pomembnih podatkov, da bo zabijanje v prihodnje potekalo hitreje. Več o objektu samem pa v eni prihodnjih številkih Gradisovega vestnika

Na obisku v Poreču...

Bomo letovali ob svečah?

V Gradisu imamo poleg počitniških domov v Ankaranu in novejšega v Biogradu, še dom v Poreču in počitniški dom na Pohorju. Pa je to do volj, da vsi dopusta željni delavci Gradisa preživijo dopust v teh domovih?

Obiskali smo dom v Poreču v času, ko je bila turistična sezona na vrhuncu. Upravnik Kovačič se nas je močno prestrašil meneč, da iščemo sobo, kajti proste postelje letošnje leto praktično ni bilo. Dom je od 10. junija, ko se prične tukaj sezona letovanja, pa do danes polno zaseden.

Veni izmeni letuje tako nekaj več kot sto na ljudi, za dobro počutje teh pa skrbi poleg upravnika še deset drugih delavcev.

Moram priznati, da sem bil tokrat prvič v tem domu, o katerem sem slišal že toliko različnih mnenj, da si nisem bil na jasnem ali je ali mi v ponos Gradisu.

Videz lahko vara sem pomislil, ko sem stopal proti zgradbi, katere fasada je bila pred kratkim obnovljena. Prvi (toda samo prvi) moment banka sploh ne opaziš, ker ti pogled uide na lepo urejeno teraso in park, ki se razprostira vse do obale. Zelenje, ki se tukaj bohota je prava paša za oči navajene pustega kamenja istrske obale.

Slikovito okolje, v katerem je skrit počitniški dom v Poreču te za

trenutek prevzame, vse doklej, dokler te upravnik ne »postavi na trdna tla«.

»Res je na prvi pogled vse lepo, toda če bi bili dalj časa tukaj bi videli, da je potrebno marsikaj postoriti, da bi se naši delavci prijetneje počutili: »Je začel najin razgovor upravnik Kovačič. In kaj je tisto marsikaj? Najbolj dotrajana je verjetno električna instalacija. Nujna je obnova celotne instalacije v domu, še preden pride do večje okvare. Tla v sobah kar kličejo po obnovi, kajti sedaj so betonska. Da pa na oknih ni zaves, pa kar verjeti nisem mogel. Vse to so stvari, ki jezijo upravnika in kvarijo prijetno razpoloženje dopustnikov. Pa je to potrebno? Z nekaj denarja in obilico dobre volje bi lahko vse to uredili že do prihodnje sezone. Ali je potrebno iskati električarje in druge obrtniške strokovnjake izven Gradisa, ko imamo le te v domači hiši? Da pa mora biti to ceneje, o tem niti ne dvomim. Nikakor ne smemo dopustiti, da bi dom kakršen je v Poreču zapravili. Za obnovo je res potreben denar, toda tega je potrebno čim hitreje najti, naložba pa bi se kaj kmalu povrnila. Poreč je sorazmerno blizu (težave z bencinom) cene v domu pa za enkrat še dostopne našim delavcem, da o koristnosti letovanja, tistih delavcev, ki delajo v težkih gradbe-



Odkar je upravnik v našem počitniškem domu tov. Kovačič, je vsekakor hrana najboljša, kar nam nudi ta počitniški dom

nih razmerah niti ne govorimo. Dom zapirajo po besedah upravnika v nedeljo 18. septembra. Škoda, z ureditvijo nekaterih stvari (predvsem ustrezno ogrevanje) bi lahko sezono znatno podaljšali.

Gostje so vsi po vrsti zelo zadovoljni z bivanjem v domu. Dobra hrana in prijazno osebje je tisto kar jih ponovno vrača v ta dom. Hvalili so okusno hrano, kuharice, strežno osebje in upravnika, ki se trudijo, da bi bilo bivanje v domu kljub omejenim pomanjkljivostim kar se da prijetno.

Kaj pa zabava? Poleg barvnega televizorja, šaha in ruskega kegljišča skoraj nič drugega. Če je lepo vreme še gre. Drugače pa je, ko dežuje.

V Bučkovcih praznujejo

Majhen kraj, pomembna slovesnost

V osrčju Prlekije, v Bučkovcih nekdanji MALI NEDELJI te dni potekajo priprave na praznovanje obletnice 200-letnice šolstva in



Ferdo Kališnik pred domom

zanimanje za letovanje pozimi v času zimskih počitnic, toda tudi poleti je na tem koncu lepo. Vsaj tako meni Dravograjčan Ferdo Kališnik iz ravenskega tozda, ki obiskuje dom že vrsto let. Srečali smo ga te dni pred domom, ko je lovil še zadnje žarke popoldanskega sonca. »Sonce je tukaj tako lepo kot na Korškem ali morju. Ne razumem zakaj ni več gradisovcev tukaj na dopustu. Odlična hrana, pa hladno pivo in mir. Le kaj bi si lahko še želel (ženo je imel zraven).«

Tako razmišlja delovodja Kališnik iz Raven. Tako nekako razmišljajo tudi drugi gostje ki so ta čas bili na Pohorju. Zakaj ne bi še mi razmišljali tako? Tekst in fotografija Franjo Štromajer

Starejši se »postrojijo pred šankom«, kaj pa otroci? Upravnik o tem precej razmišlja, kaj pa bodo o tem rekli odgovorni mi ni vedel povedati. Vsekakor bo potrebno nekaj ukreniti. Ukreniti in narediti. Časa do prihodnje sezone je dovolj, pa tudi ne, če bomo pričeli razmišljati šele tik pred sezono. Sedanji odbor za standard in rekreacijo je v tako močni postavi, da sem prepričan, da o vsem tem že razmišlja. Na vrsti smo sedaj mi gradisovci, tudi tisti ki danes ne letujemo v gradisovih domovih, pa bomo morda že jutri.

Solidarnost do drugih poznamo, kaj pa do sebe?

Tekst in fotografija Franjo Štromajer

Dopust na morju ali v planinah?

Zakaj pa ne vsakega po malem?

Ko govorimo o dopustu, ne moremo mimo besede morje. Kar tekmujejo, kateri je »vzdržal« dalj časa ob obali. Toda ali smo kdaj pomislili (razen nekaterih planinskih navdušencev), da bi nam koristil tudi kak dan ali dva miru in tišine na tisoč metrih nadmorske višine? September in oktober sta prav prijetna meseca za tako vrsto odmora. Imamo počitniški dom na Pohorju, ki prav letos slavi 25-letnico, pa marsikateri delavec Gradisa še ni bil na tem koncu Pohorja. Morda je prav ta obletnica, oziroma pohod ob tej priložnosti, prava priložnost, da ga spozna.

Ne malo pa je delavcev Gradisa, ki redno obiskujejo dom na Pohorju skozi vse leto. Seveda je največje

GRADISOV VESTNIK je glasilo delovnih ljudi gradbeno-industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izdaja ga Odbor za informiranje, Predsednik odbora Stane Beguš, namestnik predsednika Franjo Štromajer, člani Majda Maček, Zinka Mihelič in Karolina Vodopivec. Ureja ga uredniški odbor: Milenko Nikić, Bora Stamenković, Zinka Mihelič, Franc Kumer, Karolina Vodopivec in Franjo Štromajer. Tehnični urednik: Matija Krnc. Glavni in odgovorni urednik: Cveto Pavlin. Izhaja mesečno v 9500 izvodih. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a Ljubljana, telefon 441-422, int. 233.

110-letnice šolske zgradbe v tem majhnem kraju. Za ta kraj, pa tudi za celotno slovensko govoreče področje, je to velik dogodek. Slovenci smo majhen narod, zato smo lahko na tako zgodovinsko obdobje še kako ponosni. Osrednja svečanost bo 24. septembra, pokroviteljstvo nad tem obeležjem pa je prevzela mariborska gradbena enota Gradisa, ki ima že vrsto let pokroviteljstvo tudi nad osnovno šolo v Bučkovcih. Šolo bodo ob tej priložnosti tudi obnovili in jo preimenovali po narodnem heroju domačinu, Francu Belšaku. Ko smo jih obiskali, so se tamkajšnji otroci tega praznovanja zelo veselili, saj bodo ob tej priložnosti razvili svoj pionirski prapor, ter se vselili v prenovljene učilnice, ki pa še vseeno ne bodo tako sodobne kot nekatere v mestih. Tamkajšnji otroci se tega zavedajo, pa kljub temu veselijo. Veselijo se sveže prepletkanih učilnic in obnovljene fasade. Skromno ali ne? Za kaj več trenutno ni denarja. V zahvalo pa vsakega prišleka v njihovo vas že na daleč lepo pozdravijo... ZDRAAAVVOO...

Prijeten občutek, ni kaj. Franjo Štromajer

Pri obnovi doma na Kredarici sodeloval tudi LIO

Triglavski dom na Kredarici je najvišje ležeča planinska postojanka v Jugoslaviji, ki bo 17. septembra doživela svojo tretjo »pomlad«, kar pomeni, da bo pri domu velika slavnost ob zaključku tretje povečave, posodobitve in modernizacije. Ta slovesnost sovпада tudi s proslavo 90-letnice slovenskega planinstva.

Bohinjci so bili tisti, ki so prižigali prve zelene luči po naših gorah in še posebej v Triglavu. Luka Korošec je bil prvi, ki je pripeljal svoje na Očaka 25. avgusta 1778. leta. Več kot sto let pa je preteklo preden so začeli ustanavljati posamezna planinska društva v Kamniku, Mozirju, Gornjem gradu in drugod. Prvo slovensko planinsko postojanko pa so odprli leta 1894 na planini Lisec. Tako je bil led prebit in planinske kočice so rastle lepše, večje in višje. Ko pa se je Jakob Aljaž leta 1889 preselil na Dovje in postal triglavski župnik, se je odločil in kupil več orolov sveta na Kredarici v višini 2515 metrov, kjer naj bi postavil malo kočico, lesenjačo.

To odločitev je Aljaž uresničil 7. avgusta 1895. leta, ko so na vrhu Triglava otvarjali Aljažev stolp. Aljaž je v istem času gradil tudi Staničevo zavetišče tik pod vrhom Triglava in prvo Aljaževu kočico v dolini Vrat, ki je slovesno odprta 9. julija pred 87. leti. Ti uspehi so Aljaža

opogumili, da je začel graditi tudi na Kredarici, kjer je novo, Kredarico slavnostno izročil namenu 10. avgusta 1896. leta. To je bila velika in pomembna delovna zmaga in slavje, katerega se je udeležilo preko sto ljubiteljev in obiskovalcev Triglava.

Obisk triglavskih višav se je iz leta v leto množil, tako da se je moralo Planinsko društvo Ljubljana-matica 1908. leta odločiti Kredarico povečati. Otvoritev nove Kredarice, sedaj imenovanega Triglavskega doma, je bila 8. septembra 1909. leta. Stara lesenjača iz leta 1896 je dobila prizidek proti severu z novo jedilnico, kuhinjo, straniščem in z desetimi sobami.

Drugo povečavo je Kredarica doživela po vojni, ko so bili dani boljši pogoji za množičen razvoj planinstva. Ob udeležbi preko 400 planincev je bila nova, povečana in modernizirana Kredarica odprta 8. avgusta 1954. leta. Po razširitvi je v Triglavskem domu lahko udobno

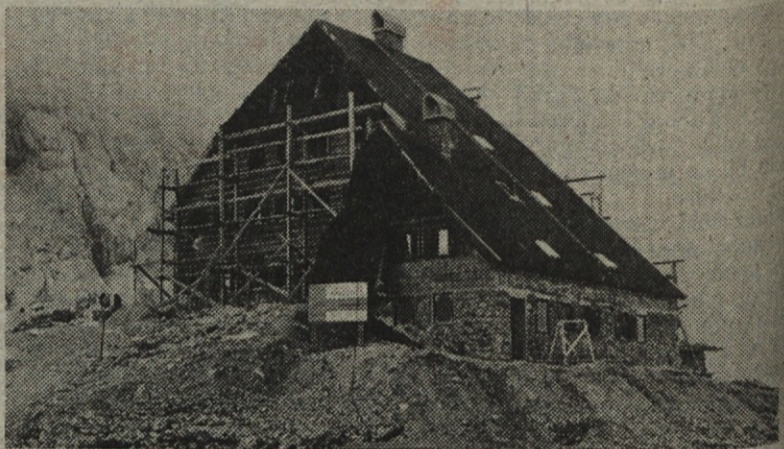
prenočilo tudi več kot 200 ljubiteljev gora.

V izgradnjo Triglavskega doma na Kredarici smo se s svojimi prispevki vključili s številnimi planinci. Neposredno pri gradnji pa je sodeloval tudi Gradis, saj so okna za to planinsko kočico izdelali delavci našega tozda Lesno industrijskega obrata Škofja Loka v sodelovanju z Jelovico.

Izdelava oken, ki bodo služila svojemu namenu na višini 2515 metrov

sploh ni enostavna stvar. Ker je okno neprodušno zastekleno z dvema stekloma med katerima je 20 milimetrov razlike, so imeli graditelji največ težav z izenačevanjem zračnega pritiska med stekloma in tistim, ki vlada na Kredarici. Ravno zaradi izenačevanja pritiskov imajo vsa okna, ki so vgrajena na Kredarici nameščene posebne ventilčke, ki izravnajo tlak med stekloma.

Besedilo in slika: Cveto Pavlin



Na 2515 metrov visoko ležečem domu na Kredarici so vgrajena okna našega Lesno-industrijskega obrata iz Škofje Loke in Jelovice

Socialno delo približati delavcu

Da bi delo socialnega delavca približali tistemu, ki mu je v osnovi tudi namenjeno in da bi imeli naši delavci možnost čimbolj stalnega in neposrednega kontakta s socialnim delavcem, smo se v socialni službi Gradisa v Ljubljani odločili, da v samskih domovih postavimo poštne nabiralnike, ki so namenjeni izključno za osebna sporočila, vprašanja, želje in pritožbe delavcev.

K postavitvi poštne nabiralnikov v samskih domovih je narekovalo tudi dejstvo, da se je v prvih šestih mesecih letošnjega leta pri socialnemu delavcu zglasilo že 293 delavcev, kar pomeni 79 odstotno povečanje glede na isto obdobje preteklega leta. Izvedenih je bilo 1168 postopkov ali le za 10 odstotkov manj kot lansko celo leto.

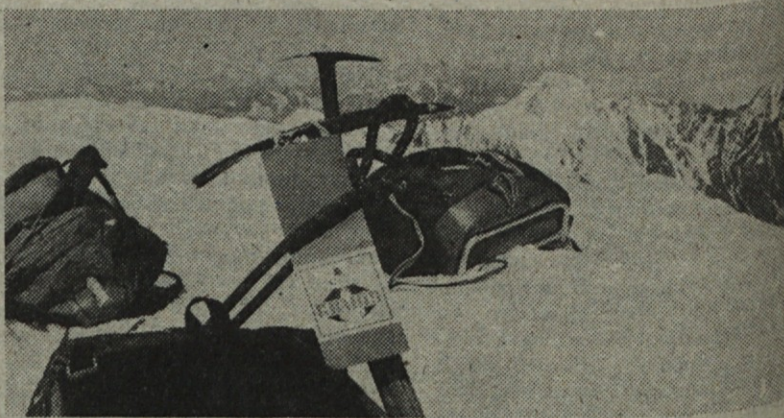
Vsled tega je uveden v samskih domovih dvakrat tedensko delovni čas v popoldanskih in večernih urah in en dan v tednu za obratno ambulanto, ko se obravnavajo socialno medicinski primeri.

Besedilo: M. Videtič
Foto: C. Pavlin



Tudi nabiralniki so vse bolj polni, kar kaže na to, da imamo vse več delavcev, ki iščejo pomoč socialne službe

Gradisova zastavica na Kavkazu



Na slovenskem mladinskem kongresu so kot gostje sodelovali tudi mladinci iz sovjetske republike Gruzije iz Lenškega komsomola. Takrat so se slovenski mladinci dogovorili tudi za sodelovanje na področju planinstva in alpinizma z Alpinističnim klubom Gruzije. Sodelovali naj bi na principu zamenjave gostov — mladih planincev in alpinistov — med Gruzijo in Slovenijo.

Dogovor je bil dokaj hitro realiziran, saj se je v začetku avgusta prva planinsko-alpinistična odprava Planinske zveze Slovenije vrnila iz Kavkaza, kjer je osvojila najvišji vrh vzhodnega Kavkaza — Kazbek, visok 5033 metrov in vrh Gori — 4200 metrov v pogorju Ušelja Hde z desetimi štritisočniki. Pogorje Ušelja Hde so jugoslovanski planinci in alpinisti prvič obiskali. Med udeleženci odprave na Kavkaz je bil tudi naš delavec Janez Ferlinec, ki je med drugim na goro Kazbek nesel tudi malo gradisovo zastavico.

BESEDILO IN SLIKA: J. F.